

Our Write Us Today
ADVERTISING
RATES are
REASONABLE....

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

CITATELJE OPOZARJAMO,
da pravčasno obnovite naročni-
no. S tem nam boste mnogo pri-
hranili pri opominih. — Ako še
niste naročnik, pošljite en do-
lar za dvomesečno poskušnjo.

TELEPHONE: CHelsea 3-1242

Entered as Second Class Matter September 21st, 1933 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

ADDRESS: 216 W. 18th ST., NEW YORK

No. 160. — Stev. 160.

NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 12, 1939 — SREDA, 12 JULIJA, 1939

Volume XLVII. — Letnik XLVII.

CHAMBERLAINOVO STALIŠČE Z OZIROM NA GDANSK

ANGLEŠKI MIN. PREDSEDNIK NI PREDLAGAL KOMPROMISA IN NE BO UVAJAL POGAJANJ

Tudi vsled notranje spremembe v Gdansku bo šla Anglija na pomoč Poljski. — Chamberlain je priznal nemški značaj Gdanskega. — Mesto pa je neobhodno potrebno za Poljsko.

LONDON, Anglija, 11. julija. — Ministrski predsednik Neville Chamberlain je včeraj v poslanski zbornici rekel, da da bo šla Anglija Poljski na pomoč, ako bi se Nemčija z oboroženo, ali neoboroženo silo hotela polastiti Gdanskega, ali pa če bi prišlo do kake notranje spremembe, ako bi temu Poljska nasprotovala.

S sedanjo izjavo, ki jo je odobrila francoska in poljska vlada, je Chamberlain jasno podprl svojo izjavo pred tremi meseci, da bo Anglija pomagala Poljski, ako bo njena neodvisnost ogrožena.

"Zadnji dogodki v Gdansku," je rekel Chamberlain, "so dali povod bojazni, da nekateri želijo enostransko urediti svoje bodoče stališče in s tem predložiti Poljski in drugim državam fait accompli (dovršeno dejstvo)."

"Ako bi se pa kaj takega zgodilo, potem ta zadeva ni več krajevnega pomena, ker se ne tiče pravice in svoboščin Gdancov, ki skučajno niso ogroženi, temveč bi takoj nastopila važnejša vprašanja, ki bi se tikala poljskega narodnega obstoja in neodvisnosti.

"Zajamčili smo, da bomo Poljski nudili svojo pomoč v slučaju jasnega ogrožanja njene neodvisnosti in bi smatrala za neobhodno potrebno, da se temu zoperstavi z oboroženo silo, tedaj smo tudi mi trdno odločeni izvesti to podjetje."

Chamberlain je rekel, da je Gdansk odločno strateške in gospodarske važnosti za Poljsko in da bi kaka druga država, ki bi se ustanovila v Gdansku, Poljski mogla zapreti dostop do morja in na njo izvajati gospodarski in vojaški pritisk.

S tem je hotel Chamberlain reči, da bi vsaka sprememba v Gdansku brez privoljenja Poljske bila neposredni povod, da Anglija izvede svoje obveznosti do Poljske.

Izjava, ki je bila prebrana v poslanski zbornici, je skoro ista, kot je bila sestavljena in jo je odobrila kabinet in je bila poslana v potrditev v Varšavo. Poljska vlada je naprosila Chamberlaina, da naj nekoliko popravi prvotno besedilo, kar je tudi storil.

Nič ni čudnega, da so Poljaki veseli Chamberlainove izjave in celo njegovi kritiki so zadovoljni.

Chamberlain je svojo izjavo v poslanski zbornici bral hladno, kot je njegova navada. Vsaka beseda je bila dobro premišljena in tako jasno postavljena, da ni nikakega dvoma, kaj bo Anglija storila, ako bi se hotela Nemčija polastiti Gdanskega. Niti Anglija sama po Chamberlainovi izjavi ne more še enkrat iti v Monakovo.

Chamberlain ni predlagal nikakega kompromisa in vsled njegove izjave niso mogoča nikaka pogajanja glede Gdanskega.

Izjava priznava nemški značaj mesta, toda tudi povdarja veliko važnost mesta za Poljsko. Rekel je, da Nemci v Gdansku niso ogroženi in da njihovi svobodji ne preti nikaka nevarnost.

Poslanci so sedaj prepričani, da bo gdansko vprašanje nekaj tednov počivalo, zlasti še, ker sta nemški vnanji minister Joachim von Ribbentrop in vrhovni poveljnik nemške vojske general Walter v Brauchitsch na počitnicah, italijanski vnanji minister Ciano pa je na obisku na Španskem.

Prijateljstvo med Jugoslavijo in Bolgarsko

BOLGARSKI PREMIER JE OBISKAL JUGOSLOV. REGENTA NA BLEDU

BEOGRAD, Jugoslavija, 11. julija. — Knez namestnik Pavle je na Bledu sprejel bolgarskega ministrskega predsednika Grigorija Kiosejvanova. Popoldne pa je imel dolgo konferenco z vnanjim ministrom Aleksandrom Cincar-Markovičem, nato pa je bilo objavljeno skupno poročilo o konferenci.

V svojem poročilu oba ministra povdarjata, da je med Jugoslavijo in Bolgarsko potrebno še tesnejše prijateljstvo in ožje gospodarsko sodelovanje in da politika neodvisnosti in nevtralnosti najbolj odgovarja interesom Bolgarske in Jugoslavije in interesom miru na Balkanu.

Ministra sta se tudi sporazumela, da obe državi utrdite dobre in prijateljske odnose z vsemi svojimi sosedami. S tem je rečeno, da je Jugoslavija odločna v tem, da ne bo dovolila, da bi bilo njeno prijateljstvo do Bolgarske sredstvo za podporo Bolgarski v njenih teritorialnih zahtevah do Romunske in Grške, temveč da hoče čimprej pripeljati Bolgarsko v balkanski blok.

BEOGRAD, Jugoslavija, 11. julija. — Jugoslavija in Bolgarska, na kateri os Rim-Berlin z vso silo pritiska, ste se sinoči združili in izjavili "neodvisnosti in nevtralnosti." Bolgarski ministriki predsednik Grigorij Kiosejvanov, ki se vrača z državnega obiska v Berlinu, je na Bledu konferiral s knezom Pavlom in vnanjim ministrom Aleksandrom Cincar-Markovičem.

V skupni izjavi obeh ministrskih predstavnikov ne vidijo ničesar, kar bi moglo kazati, da bi bil Kiosejvanov v Berlinu sklenil kako pogodbo z Nemčijo.

Beograd, Jugoslavija, 11. julija. — Iz Zagreba poročajo o skrivnostnem streljanju v stanovanju dr. Vl. Mačka. Dva njegova pribočnika sta bila obstreljana in eden je umrl. Dr. Mačka ni bilo doma in se nahaja na svojem posestvu blizu Zagreba.

Policija noče dati nikakega pojasnila o streljanju. Zagrebški viri so mnenja, da je bilo streljanje posledica privatnega prepira med pribočniki in hrvatskimi ekstremisti.

BOJI V ŠANSI SO SE PONOVI

ČUNGKING, Kitajska, 10. julija. — Japonci so pričeli z novim prodorom v Čungtiao pogorju v jugovzhodnem Šansiju, 10,000 Japoncev v treh skupinah prodira proti Jihsijenu in Čanghsijenu.

Nekateri poslanci so se bali, da se bo hotel Neville Chamberlain izogniti obveznosti do Poljske v slučaju "mirne poravnave" v Gdansku, po sedanji izjavi pa bo Anglija takoj šla Poljski na pomoč, ako bi se s svojo oboroženo silo zoperstavila kakor koli izpremembi položaja v Gdansku.

SEN. BORAH IN NEVTRALNOST

Po mnenju senatorja iz Idaho, mora biti narod glede nevtralnostne postave na jasnem, še predno se razide kongres.

WASHINGTON, D. C., 10. julija. — Izven politični senatski odsek se bo najbrž že jutri začel baviti z nevtralnostno predlogo.

Večina Rooseveltovih nasprotnikov zahteva, naj se debata o nevtralnostni predlogi odgodi in naj se nadaljuje šele v prihodnjem kongresnem zasedanju, znani republikanski senator Borah pa pravi, da je treba zadevo rešiti, še predno se podajo kongresniki na počitnice.

Včeraj je republikanski kongresnik Jones iz Ohio po radio zahteval, naj izda predsednik Roosevelt proklamacijo, ki bo jamčila našo neodvisnost od inozemstva, obenem nas pa tudi navdala z zavestjo, da se ne bomo zapletli v tujezemsko trgovino. Narod noče ničesar vedeti o "odprtih pismih" raznim tujezemskim vladam, katere nas kot narod popolnoma nič ne brigajo. Nadalje se ameriški narod ne strinja s protestnimi notami državnega departamenta, ki večkrat izražajo razne osebne predsodke.

ČUDNI ODMEVI DRŽAV. VOJNE NA ŠPANSKEM

Bivši republikanski vojakki so postali roparji. — Profesor Besteiro je bil obsojen na 30 let ječe.

HENDAYE, Francija, 11. julija. — V ograh v Asturiji je še vedno mnogo bivših republikanskih vojakov, ki imajo dovolj orožja in municije ter žive po duplinah. Da dobe potrebni živež, so pričeli ropati in so postali velika nadloga za prebivalstvo. Vlada je poslala proti njim vojaštvo in sedaj naznanja, da so bili roparji zatrti.

MADRID, Španija, 11. julija. — Profesor Julian Besteiro, kateremu je bilo pred vojaškim sodiščem dokazano, da "je pomagal podaljšati državljansko vojno," je bil obsojen na 30 let zapora.

Besteiro, ki je star 69 let in je bil socialistični voditelj in vseučiliški profesor, je bil predsednik madridskega obrambnega odbora, ki je odstavil ministrskega predsednika Juana Negrina in Madrid predal generalu Francu 28. marca, nakar je fašistična armada vkorakala v mesto, ne da bi oddala le en strel. Javni obtožitelj Acedo Colunga, ki je bil Besteirov uč-

IZGANJANJE TUJCEV IZ TIROLSKE

Iz italijanskega dela Tirolske morajo v 48 urah oditi vsi tujci. — Vzrok za to odredbo ni bil oznanjen.

RIM, Italija, 11. julija. — Tujci v italijanski Tirolski so od policije dobili povelje, da morajo oditi iz dežele v 48 urah. Kolikor je znano, je vsled te odredbe prizadetih 12 Angležev, 15 Francozov, 50 Holanđev in nekaj Švicarjev.

Poročilo o tej odredbi prihaja iz diplomatskih virov. Ministrstvo narodne kulture in vnanje ministrstvo zatrjuje, da jima o odredbi ni ničesar znane.

Nemcem je bilo pred nekaj dnevi naročeno, da se naj odločijo, da se izselijo v Nemčijo, ali pa naj postanejo dobri italijanski fašisti.

Najbolj čudno pri tem je, da vnanje ministrstvo ne ve ničesar o tem. Uradniki švicarskega poslanstva so šli dvakrat v Chigi palačo, da dobijo kako pojasnilo, toda brez uspeha. Najbrže je izdalo odredbo notranje ministrstvo in je tedaj policijskega značaja.

Različni diplomatski zastopniki bodo čakali, da pride cela zadeva v roko vnanjega ministrstva. Na vsak način pa bo prišlo do več protestov.

Največja težava pri tem je, ker za to odredbo ni bil naveden vzrok, vsled česar so s to odredbo predmetni vsi dosežnji mednarodni običaji. Tudi jim bodanikom so njihova poslanstva naročila, da naj vprašajo za vzrok.

Vsi švicarski državljani so dobili povelje, da se izselijo v 48 urah, samo eden se mora izseliti v 24 urah. Švicarsko poslanstvo je svojim državljanom naročilo, naj ostanejo na svojem mestu in se naj ne zmenijo za povelje, dokler ne pride kaka pojasnitev. Med švicarskimi državljani, ki morajo oditi, je tudi nekaj benediktincev.

Zadnje čase je bilo ob švicarsko-italijanski meji zaradi vtihotapljanja tujega denarja aretiranih več Švicarjev, toda nobeden ni prišel pred sodišče.

NEMŠKE ČETE OB POLJSKI MEJI

VARŠAVA, Poljska, 10. julija. — Sinoči so v Varšavo dospela poročila, po katerih prihaja na mejo med Poljsko in Češko mnogo nemškega vojaštva. Nemci postavljajo mejo iz bodeče žice 200 jardov od poljske meje in neprestano prihaja proti poljski meji material za zgradbo utrd.

nec, je zanj zahteval smrtno kazen.

ZA OJAČANJE AMERIŠKE MORNARICE

Kongres bo naprošen, da dovoli dve veliki oklopnici. — Dve bojni ladji po 45,000 ton sta že v delu.

WASHINGTON, D. C., 11. julija. — Mornariški departament bo v prihodnjem zasedanju prošil kongres, da dovoli dve veliki oklopnici po 45,000 ton.

Dve bojni ladji po 45,000 ton so pričeli graditi 1. julija in ste bili imenovani Iowa in New Jersey.

Mornariški izvedenci so mnenja, da navzlic temu, da velja vsaka nova bojna ladja do \$100,000,000, ne bi bilo umestno graditi bojnih ladij po 35 tisoč ton, četudi je sedaj v delu 6 takih ladij.

Nove bojne ladje po 45,000 ton bodo grajene po načrtih, po katerih sedaj grade prvi dve ladji te velikosti in bodo vsled tega stroški manjši, vsled česar je upati, da bo kongres dovolil.

S tem, da bo ameriška vojna mornarica imela štiri velike oklopnice, bo najmočnejša na svetu. Ako se bodo nove ladje pričele v doglednem času graditi, bodo dograjene do leta 1944, ko bo po mnenju diplomatskih veščakov mednarodna kriza dosegla svoj višek.

Dve bojni ladji po 35,000 ton bosta dogotovljeni leta 1941: ladjo North Caroline grade v ladjedelnici v New Yorku, ladjo Washington pa v Philadelphiji.

Tako ladjo grade od 49 do 55 mesecev.

Nove bojne ladje bodo opremljene z devetimi 16-palčnimi topovi, bodo vozile po 35 vozlov na uro in bodo najhitrejša na svetu.

RAZGLEDNICE
Newyorške
**SVETOVNE
RAZSTAVE**
DOBITE PRI
KNJIGARNI
"GLAS NARODA"
216 WEST 18th STREET
NEW YORK
35 RAZLIČNIH RAZGLEDNIC
V BARVAH, PREDSTAVLJAJO
ČIH NAJVEČJE ZANIMIVOSTI
TE OGROMNE RAZSTAVE
CENA ZBIRKE
50c
(Poštalna plačnina)
Vsoto lahko pošljete v znakah
po 2 ostrova po 3 centa.

